

30.9.2024

Syväjärvennevan tuulivoimahankkeen yleisötilaisuus

Aika 16.9.2024 klo. 17–19.50

Paikka Kivijärven kunnan valtuustosali, teams

Osallistujat	Arja Koistinen	Keski-Suomen ELY-keskus
	Pekka Helppikangas	Kivijärven kunta
	Ulla-Maija Humppi	Saarijärven kaupunki, aluearkkitehtipalvelut
	Johanna Hätälä	Metsähallitus, hankkeesta vastaava
	Olli-Matti Tervaniemi	Metsähallitus, hankkeesta vastaava
	Jenni Lehikoinen	Metsähallitus, hankkeesta vastaava
	Sini Kantola	Sitowise, YVA- ja kaavakonsultti
	Sanna Matkaselkä	Sitowise, YVA- ja kaavakonsultti

Paikan päällä 27 osallistujaa ja teamsissa etäyhteydellä 27 osallistujaa.

Liitteet Yleisötilaisuuden esitysdiat

1 Tilaisuuden avaus ja Kivijärven kunnan puheenvuoro

Pekka Helppikangas avasi tilaisuuden. Arja Koistinen toimi tilaisuuden puheenjohtajana ja Sanna Matkaselkä kirjoitti tilaisuudesta muistion.

2 Syväjärvennevan tuulivoimahanke

Johanna Hätälä ja Sini Kantola kertoivat Metsähallituksen tuulivoimaan liittyvistä tavoitteista ja hankkeista, sekä Syväjärvennevan tuulivoimahankkeen tavoitteista, taustasta ja YVA-menettelyn yhteydessä arvioitavista vaihtoehtoista.

3 YVA-menettely

Arja Koistinen kertoi YVA-menettelystä ja osallistumismahdollisuuksista YVA-menettelyn aikana sekä yhteysviranomaisen roolista menettelyn aikana.

4 YVA-ohjelman esittely

Sini Kantola esitteli YVA-ohjelman sisällön. YVA-ohjelma sisältää suunnitelman siitä, kuinka hankkeen ympäristövaikutukset tullaan arvioimaan. YVA-ohjelma on parhailaan nähtävillä (9.9.-9.10.2024) ja siitä on mahdollista jättää mielipiteitä Keski-Suomen ELY-keskukselle. Esitysdiat ovat tämän muistion liitteenä.

30.9.2024

5 Kaavoitus ja OAS

Sanna Matkaselkä kertoi osayleiskaavan vaiheista ja osallistumis- ja arviointisuunnitelman tarkoituksesta ja sisällöstä. OAS on parhaillaan nähtävillä (9.9.-9.10.2024) ja siitä voi jättää palautetta Kivijärven kunnalle.

6 Keskustelua ja kysymyksiä

Alle on listattu kysymykset ja vastaukset, joita esitettiin yleisöstä esitysten aikana ja sen jälkeen.

Kysymys: Miksi hanke on suunniteltu niin lähelle asutusta?

Vastaus: Hankkeet sijoittuvat pääsääntöisesti harvaan asutuille alueille. Alue sijoittuu lisäksi osin maakuntakaavassa osoitetulle tuulivoima-alueelle.

Kommentti: Arkeologisessa inventoinnissa ei oltu huomioitu Hämäläisten luolaa, joka sijoittuu lähelle siirtolinjaa.

Kysymys: Onko kartoissa huomioitu kaikkien hankkeiden yhteisvaikutukset (melu, välke yms)?

Vastaus: Yhteisvaikutukset huomioidaan ja arvioidaan osana vaikutusten arviointia ja tulokset esitetään YVA-selostuksessa.

Kommentti: Noin korkeat voimalat näkyvät 50 km päähän.

Kysymys: Miksi näille alueille on suunnitteilla niin paljon hankkeita ja miksi tämä kyseinen alue on niin laaja ja sijoittuu lähelle asutusta? Lisäksi luonnonpuistot sijoittuvat lähelle tätä aluetta.

Vastaus: Hankkeet ohjautuvat harvaan asutuille alueille. Tavoitteena on lisätä Suomen uusiutuvan energiatuotannon kapasiteettia ja vastata siten Suomen uusiutuvan energian ja ilmastopoliittisiin tavoitteisiin. Syväjärvennevan alue sijoittuu osin maakuntakaavassa osoitetulle tuulivoimatuotannon alueelle. YVA- ja kaavoitusmenettelyiden aikana tutkitaan, mitkä hankkeista ovat toteuttamiskelpoisia.

Kysymys: Kuinka korkeita voimaloista tulee? YVA-ohjelmassa on toisessa kohdassa sanottu 300 metriä ja toisessa kohdassa 320 metriä.

Vastaus: Voimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 320 metriä. Tarkistetaan mahdollinen virhe YVA-ohjelmasta.

Kommentti: Hankkeen kokoa ja sijaintia pitäisi vielä miettiä uudelleen.

Kommentti: LUKE:n on tehnyt selvityksiä susiin ja metsäpeuroihin liittyen. Tutkimuksissa on todettu, että vanhempi kanta voi siirtyä voimaloista vähän etäämmälle, mutta uusi kanta sopeutuu ja hiljalleen palaa alueelle.

Kysymys: Onko infra-äännet huomioitu?

Vastaus: Huomioidaan vaikutusten arvioinnissa.

30.9.2024

Kommentti: En vastusta tuulivoimaa, mutta tuulivoimaloiden alueet pitäisi sijoittaa järkevästi ja huomioida myös muut lähelle sijoittuvat tuulivoima-alueet.

Kysymys: Miksi maakuntakaavan rajausta on paljon pienempi kuin nyt osoitettu alue?

Vastaus: Maakuntakaava ohjaa yleiskaavoitusta ja yleiskaavassa tutkitaan tarkemmin.

Kysymys: Maisemavaikutukset ulottuvat laajalle alueelle. Asukaskysely toteutetaan vain 5 km etäisyydellä, meneehän kysely kuntarajasta riippumatta myös muille kuin Kivijärven asukkaille?

Vastaus: Kysely toimitetaan 5 km säteellä kuntarajoista riippumatta.

Kysymys: Metsälinjaa siis levennetään, jos siihen tulee uusi linja rinnalle. Onko tarkoitus tutkia maakaapelointivaihtoehtoja?

Vastaus: Tällä hetkellä tutkitaan neljää ilmajohtovaihtoehtoa.

Kysymys: Hankkeita alueella on paljon. Onko kenelläkään tietoa, miten muut hankkeet etenevät?

Vastaus: Aluearkkitehtipalveluilta saa tietoa yhdeksän kunnan alueelta. YVA-selostusvaiheessa tarkastellaan lähelle sijoittuvien hankkeiden tilanne.

Teams-keskustelu

Kaikkia Teams-keskusteluun tulleita kysymyksiä ja kommentteja ei käyty tilaisuudessa läpi. Ne on käsitelty erillisessä dokumentissa, joka on julkaistu projektisivulla: [sitowise.com/syvajarvennevan-tuulivoimahanke](https://www.ymparisto.fi/fi/osallistu-ja-vaikuta/ymparistovaikutusten-arviointi/syvajarvennevan-tuulivoimahanke-ja-sahkonsiirto-kivijarvi-kinnula-karstula-perho-kyvjarvi-alajarvi) ja <https://www.ymparisto.fi/fi/osallistu-ja-vaikuta/ymparistovaikutusten-arviointi/syvajarvennevan-tuulivoimahanke-ja-sahkonsiirto-kivijarvi-kinnula-karstula-perho-kyvjarvi-alajarvi>

Kysymys: Miten maakuntakaavassa on otettu kantaa tuulivoiman rakentamiseen alueelle?

Vastaus: Tuulivoimatuotantoon soveltuvan alueen merkinnällä osoitetaan seudullisesti merkittävä tuulivoimatuotantoon soveltuva alue. Seudullisesti merkittäviä ovat vähintään kymmenen (10) tuulivoimalan alueet. Merkintään ei sisälly MRL 33 §:n mukaista ehdollista rakentamisrajoitusta.

Suunnittelumääräys: Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava huomioon vaikutukset asutukseen, liikenneväyliin, pinta- ja pohjavesiin, maisemaan, kulttuuriperintöön, virkistykseen, matkailuun ja muihin elinkeinoihin, luontoon, maakotkaan ja muuhun linnustoon sekä meluja välkevaikutukset. Kulttuuriympäristöjen valtakunnallisten ja maakunnallisten arvojen säilyminen on varmistettava. Lisäksi on otettava huomioon maisemalliset vaikutukset järvillä. Lentoliikenteen ja Puolustusvoimien toimintaedellytykset tulee turvata sekä ottaa erityisesti huomioon Puolustusvoimien toiminnasta sekä tutkajärjestelmistä ja radioyhteyksistä johtuvat rajoitteet.

Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava huomioon tuulivoimatuotantoalueiden yhteisvaikutukset.

30.9.2024

Sähköverkkoon liittymisessä on pyrittävä hyödyntämään olemassa olevia johtokäytäviä. Tuulivoima-alueiden liittämiseksi sähköverkkoon on pyrittävä hyödyntämään yhteisiä johtokäytäviä. Sähkönsiirtolinjat tulee toteuttaa luontovaikutusten sekä maa- ja metsätalouden harjoittamisen kannalta mahdollisimman vähäisin vaikutuksin.

Lisäksi maakuntakaavassa on annettu aluekohtaisia suunnittelumääräyksiä. Maakuntakaavakartta ja kaavaselostus ovat nähtävillä maakunnan liiton internetsivuilla: <https://keskisuomi.fi/alueiden-kaytto-ja-saavutettavuus/maakuntakaavoitus/maakuntakaava-2040/>

Kommentti: Aikoinaan kun etelään tarvittiin sähköä niin Lapin joet valjastettiin sähköntuotantoon. Nyt sitten syrjäseutujen luontoarvot uhrataan sähköntarpeisiin.

Kysymys: Salamajärven kansallis-/luonnonpuisto ei tainnut olla mainittu edellisessä kalvossa?

Vastaus: Salamajärven Natura 2000 -alue oli mainittuna dioilla, jossa oli käsitelty luonnonsuojelualueita ja luontoarvoja.

Kysymys: Miten vesistöjä (lukuisia lampia ym.) suojellaan, kun voimaloita rakennetaan ja maakaapeilla yhdistetään toisiinsa ja sähkölinjoja rakennetaan? (vrt keskustelu, jota käyty raakkuonnettomuuden pohjalta)

Vastaus: Voimalapaikkoja ei sijoiteta aivan vesistöjen viereen (minimissään 100 m, mutta pyritään jättämään tähänkin nähden vielä lisäpuskuria). Ympäristövaikutusten arvioinnissa otetaan huomioon muun muassa valuntatekijät, kuten pinnanmuodot. Mikäli ravinnekuormitusta suunnitelman pohjalta syntyisi, mainitaan se YVA-selostuksessa ja tähän esitetään mahdollisia lieventämistoimenpiteitä. Sähkönsiirronreittejä saatetaan sijoittaa lähemmäs, kuin voimalapaikkoja, sillä maata muokkaava vaikutus on pienempi. Näilläkin kaivuutöistä ja kasvillisuuden poistosta muodostuvat vaikutukset arvioidaan YVA-selostuksessa. Kaapeloinnit pyritään sijoittamaan olemassa olevien töiden varteen, jolloin niistä muodostuu mahdollisimman vähän lisävaikutuksia. Mahdollisten virtavesien alituksien (kaapeli) tai ylityksien (ilmajohto) takia puustoa joudutaan poistamaan linjalta, mutta asettamalla sähköpylväät kauemmaksi rannasta, voidaan muu luontainen matala rantakasvillisuus säilyttää ja välttää maanmuokkaus aivan vesistön rantavyöhykkeellä, jolloin kuormitus on pienempää. Mikäli vesistöissä on tunnettuja esiintymiä uhanalaisista lajeista, arvioidaan näihin kohdistuvat vaikutukset vielä erikseen. Arviointien pohjalta voimalapaikkojen, teiden ja sähkönsiirron sijoittelua voidaan joutua siirtämään.

Vesilain 11§ mukaan luonnontilaisen enintään kymmenen hehtaarin suuruisen fladon, kluuvijärven tai lähteen taikka muulla kuin Lapin maakunnassa sijaitsevan noron tai enintään yhden hehtaarin suuruisen lammen tai järven luonnontilan vaarantaminen on kielletty. Mikäli siis mahdollisesta YVA-selostuksesta arvioidusta, johonkin näihin luontotyyppisiin kohdistuvasta, luonnontilan vaarantavasta toimenpiteestä haluttaisiin pitää kiinni (muuta toteutusvaihtoehtoja ei löydy), täytyisi siihen hakea vielä erillistä poikkeuslupaa.

30.9.2024

Kommentti: Olen myös kiinnostunut Metsähallituksen motiivista? Luontoarvojen ja luonnon monimuotoisuuden kunnioittamisesta ja Salamajärven ja peura-alueen huomioimista jättämisestä?

Kommentti: Pihtiputaan keskustasta 50 km:n säteellä on yli 40 hanketta ja yli 1000 voimalaa (osa rakennettu, osa suunnitteluvaiheessa). Suomenselän aluetta pitäisi arvioida kokonaisuutena.

Kommentti: Tuulivoimaa pitäisi rakentaa alueille, joista luontoarvot on jo tuhottu, mutta suojaetäisyydet asutuksiin silti toteutuisi. Luulisi näitäkin löytyvän. Isot pelto-alueet, käytöstä poistetut turvesuot jne.

Kommentti: Hanketoimijalta odottaisi vastuullista toimintaa!

Kommentti: Maisemavaikutukset ulottuvat kuntarajojen yli ja kysely pitäisi lähettää kaikkien lähikuntien asukkaille ja loma-asukkaille.

Vastaus: Syväjärvennevan tuulivoimahankkeen asukaskysely lähetetään viiden kilometrin säteellä kaava-alueen rajasta kaikille vakituisille kiinteistöille että loma-asutukselle ja lisäksi 300 metrin säteelle sähkönsiirtosuunnitelmista.

Kysymys: Osaatko sanoa, mitä ääntä 45 dB vastaa?

Vastaus: 45 dB vastaa noin toimiston ja kirjaston äänitasoa. Tavallinen puhe on noin 60 dB.

Kommentti: Hanke on varmaan noin 2 kertaa suurempi kuin maakuntakaavassa sopivaksi katsottu alue? Eikä maakuntakaavassa merkitty alue kai velvoita rakentamaan?

Vastaus: Maakuntakaavarajaus on yleispiirteinen ja ohjeellinen, ja hanketoimijat voivat tutkia myös laajempaa vaihtoehtoa alkuvaiheessa. Maastonselvitysten perusteella määritellään sitten tarkempi hankealueen rajautuminen.

Kommentti: Tuulimyllyt pitää rakentaa sinne missä sähköä eniten tarvitaan. Eikä tuottaa sähköä syrjäseutujen kustannuksella. Vrt. aiempi kommenttini Lapin jokien valjastuksesta. Siirtolinjojen pituudessa säästyy pitkä sentti.

Kysymys: Linnuston osalta selvitykset?

Vastaus: Maastonselvityksiä tehdään linnuston osalta seuraavasti:

- Pöllöselvitys, 3 maastoyötä 3 eri inventointikierröksellä
- Metsojen soidinpaikkakartoitukset, 8 maastotyöpäivää
- Pesimälinnustonselvitys, 10 maastotyöpäivää
- Päiväpetolintutarkkailu, 10 maastotyöpäivää
- Lintujen kevät- ja syysmuuttoselvitykset, 10 + 15 päivää
- Törmäsmallinnus kevät- ja muuttoselvitysten perusteella

30.9.2024

Kommentti: Ei ole pelkästään kivijärveläisten juttu. Haitat ulottuvat laajemmalle.

Kommentti: Huomioitava siinä luontoselvityksessä Kivijärven Hannonsalmessa sijaitseva kallioluola, jota pidettiin hämäläisten varastopaikkana riistan säilytykseen. Kiitos, että saamme huomioita näitä paikallisia nähtävyyksiä!

Kysymys: Miten kuntalaisille ja loma-asukkaille korvataan kiinteistöjen arvon lasku / otetaanko huomioon hankkeen arvioissa?

Vastaus: YVA- tai kaavamenettelyiden yhteydessä ei lasketa hyötyjä tai haittoja euromääräisesti.

Kommentti: Metsästäjälehdessä oli juttua, että metsälinnut (etenkin metsot) törmää myllyjen runkoihin. Valkoinen runko näyttää metson näkökentässä samalta kuin aukko metsässä ja metso lentää sitä kohti. Rungot pitäisi maalata vihreäksi 30m matkalta.

Vastaus: Runkojen alaosien maalaamista vihreäksi on tutkittu ja sitä on syytä tutkia lisääkin. Joissain yhteyksissä on tulkittu, että se voisi auttaa lintuja havaitsemaan rungon paremmin.

Kommentti: Luontomatkoja ja matkailua tulisi kehittää. Alueen luonto on arvokasta ja erityistä!

Kommentti: Toivon VEO hankkeen eli ei voimaloita ollenkaan toteutuvan.

Kommentti: 5 km ei ole hatusta otettu vaan tutkimukseen perustuva suojavyöhyke.

Kysymys: Mikä tuulivoimalapuiston kokonaiselinkaari vuosissa? Onko budjetoitu puiston poisto investoinnissa?

Vastaus: Tuulivoimaloiden keskimääräinen toiminta-aika on nykyisellään 30-35 vuotta. Voimaloiden purkaminen on huomioitu budjetoinnissa.

Kysymys: Huomioidaanko noita aiempia chattikysymyksiä/kommentteja lainkaan?

Vastaus: Kommentit ja kysymykset kootaan erilliseen dokumenttiin, joka julkaistaan projektisivulla.

Kommentti: Tehkää kysymys/vastaus lista chatista ja laittakaa se esille johonkin.

Kysymys: Esim lentokoneilla on rajoitettu lentotuntimäärä ennenkuin ne poistetaan käytöstä - mikä on potkureilla? 40% vuodesta toimivalla normaalilla käyttöasteella 3500 tuntia/vuodessa potkurit ovat loppu alle 10 vuodessa, mitenkä tolpat ... tämä puuttuu täysin materiaalista.

Vastaus: Tuulivoimaloiden keskimääräinen toiminta-aika on nykyisellään 30-35 vuotta.

Kysymys: Paljonko on 400 linjan korkeus? Entä 110?

Vastaus: Suomessa 400 kV voimajohtojen pylväät ovat tyypillisesti noin 30-50 metriä korkeita ja 100 kV voimajohdot 15-30 metriä korkeita. Korkeus voi vaihdella riippuen siitä, minkälaiseen maastoon pylväät asennetaan, ja onko kyseessä

30.9.2024

esimerkiksi tavallinen kulmapylväs vai jännityspylväs. Suurempi pylväskorkeus tarvitaan yleensä silloin, kun johdot ylittävät esteitä, kuten teitä, rautateitä tai vesistöjä.

Kommentti: Tuo Vuonamonlahden ylitys ilmajohdoin on melkoisen vakava ympäristöhaitta!

Kommentti: Tulee aika leveitä käytäviä!

Kommentti: Täysin hallitsematonta on tämä touhu. Ei kenenkään käsissä.

Kommentti: Sääliksi käy pohjoisen Keski-Suomen ja Suomenselän aluetta, luontoa, ihmisiä - meitä kaikkia.

Kommentti: Joo yhtä tuulivoimapuistoa tämä alue kohta!

Kommentti: Tuntuu että taktiikkana on suunnitella ensin suuri määrä myllyjä ja sitten kun siitä toteutuu puolet, niin saadaan ihmiset luulemaan, että hyvinhän se lopulta meni kun vain 50% toteutui.

Kommentti: Sama kuin firmat aloittaa YT neuvottelut niin luvut on ensin ihan poskettomat ja sitten kun potkut saa 30-50% niin ollaan tyytyväisiä ja luullaan että saatiin torjuntavoitto.

Kysymys: Voisiko chattikommentit lukea kaikki?

Vastaus: Kysymykset ja kommentit kootaan erilliseen dokumenttiin, joka julkaistaan projektisivulla.

Kysymys: Eli kysytäänkö mökkiläisten mielipidettä ollenkaan, nyt näyttää tosi pahalta että putkahtavat ns.takapihalle. Luonnonrauha on kyllä mennyttä, samoin eläimet. Ja juurikin tuota rauhaa mökkiläiset hakevat. Eivät ne ainakaan täällä Ilmajoella ole kunnan taloutta pelastaneet. (Kivijärven kunnan toteuttama tuulivoimakyselely)

Vastaus: Kysely toteutetaan ja jaetaan Kivijärven kunnan asukkaille.

7 Tilaisuuden päättäminen

Tilaisuus päätettiin klo. 19.50.

